യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 011✓

ഏകാദശഃ സർഗഃ 11

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഇദം രൂപ-മിദം(ൻ)ദൃ+ശ്യം(ഞ്) ജഗ+ന്നാ+സ്തീതി ഭാസുരം .
മഹാ+പ്രലയ-സംപ്രാപ്തൗ ഭോ+ബ്രഹ്മൻ-kveവ തി+ഷ്ഠതി .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
കുത ആയാതി കീദൃ+ഗ്വാ വ+ന്ധ്യാ-പുത്രഃ(ഖ്)ക്വ ഗ+ച്ഛതി .
ക്വ യാതി കുത ആയാതി വദ വാ+വ്യോമ-കാനനം .. 2

ശ്രീരാമ ഉവാച .
വ+ന്ധ്യാ-പു+ത്രോ+വ്യോമ-വനം(ൻ)നൈവാ+സ്തിന ഭവി+ഷ്യതി .
കീദൃശീ ദൃ+ശ്യതാ ത+സ്യ കീദൃശീ ത+സ്യ നാ+സ്തിതാ .. 3

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
വ+ന്ധ്യാ-പുത്ര+വ്യോമ-വനേ യഥാ ന+സ്തഃ(ഖ്) കദാചന .
ജഗദാ+ദ്യഖിലം(ൻ) ദൃശ്യം(ൻ) തഥാ നാസ്തി കദാചന .. 4

ന ചോഥ്.പ+ന്നേ ന-ച+ധ്വംസി യഥ്.കിലാ-ദൗന വി+ദ്യതേ .
ഉത്പത്തിഃ(ഖ്)കീദൃശീ ത+സ്യ നാശ-ശബ്ദ+സ്യ കാ കഥാ .. 5

ശ്രീരാമ ഉവാച .
വ+ന്ധ്യാ-പുത്ര-നഭോ-വൃ+ക്ഷ-ക+ല്പനാ താവ-ദ+സ്തി ഹി .
സാ യഥാ നാശ-ജ+ന്മാ+ഢ്യാ തഥൈ-വേദ+ന്ന കിം ഭവേത് .. 6

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
തു+ല്യ+സ്യാതുല-ദുഃ(സ്)സ്ഥ+സ്യ ഭാവകൈഃ(ഖ്) കില തോലനം .
നിര+ന്വയാ യഥൈ-വോ+ക്തിർ-ജഗഥ്.സ+ത്താ തഥൈവ ഹി .. 7

യഥാ സൗവർണ-കടകേ ദൃ+ശ്യ-മാന-മിദം സ്ഫുടം .
കടക+ത്വം(ൻ) തു നൈവാസ്തി ജഗ+ത്ത്വം(ൻ)ന തഥാ പരേ .. 8

ആകാശേ ച യഥാ നാസ്തി-ശൂന്യ+ത്വം(വ്)+വ്യതി-രേക-വത് .
ജഗ+ത്ത്വം ബ്ര+ഹ്മണി തഥാ നാ+സ്ത്യേവാ+പ്യുപ-ല+ബ്ധി-മത് .. 9

ക+ജ്ജലാ+ന്ന യഥാ കാർഷ്ണ്യം ശൈ+ത്യ+ഞ്ച നയഥാ ഹിമാത് .
പൃഥ-ഗേവം(വ്) ഭവേദ്.ബുദ്ധം(ഞ്) ജഗ+ന്നാസ്തി പരേ പദേ .. 10

യഥാ ശൈത്യ+ന്ന ശശിനോ നഹിമാദ്.വ്യതി-രിച്യതേ .
ബ്രഹ്മണോ ന തഥാ സർഗോ വി+ദ്യതേ+വ്യതി-രേക-വാൻ .. 11

മരു-നദ്യാം(യ്) യഥാ തോയം(ൻ)ദ്വിതീ-യേ+ന്ദൗ യഥേ+ന്ദുതാ .
നാ+സ്ത്യേ-വേഹ ജഗ+ന്നാമ ദൃഷ്ട-മ+പ്യ-മലാ+ത്മനി .. 12

ആദാ-വേവഹി യ+ന്നാ+സ്തി കാരണാ-സംഭവാഥ്.സ്വയം.
വർത-മാന്യേ്പി ത+ന്നാസ്തി നാശഃ(സ്)സ്യാത്.ത+ത്ര കീദൃശഃ .. 13

ക്വാസം.ഭവദ്.ഭൂത.ജാ+ഡ്യം പൃ+(ഥ്വി.ആ)ദേർ.ജഡ.വസ്തുനഃ .
കാ+ര്യ.കാരണം ഭവിതും
ശ+ക്തം(ഞ്) ഛായാ-യാ+ശ്ചാ-തപോ യഥാ .. 14

കാരണാ.ഭാവതഃ(ഖ്) കാര്യം(ൻ)നേദം(ൻ) തഥ്.കി+ഞ്ചനോ-ദിതം.
യത്തഥ്.കാരണ.മേവാ+സ്തി തദേ-വേ+ത്ഥമ-വ+സ്ഥിതം .. 15

അ+ജ്ഞാന-മേവ യദ്-ഭാതി സംവിദാ-ഭാസ-മേവ തത് .
യജ്-ജഗദ്.ദൃ+ശ്യതേ+സ്വപ്നേ സംവിഥ്.കചന-മേവ തത് .. 16

സംവിഥ്.കചന.മേവാ+ന്ത+ര്യഥാ+സ്വപ്നേ ജഗദ്-ഭ്രമഃ .
സർഗാദൗ+ബ്ര+ഹ്മണി തഥാ ജഗഥ്.കചന.മാതതം .. 17

യദിദം ദൃ+ശ്യതേ കിംചിഥ്.സദ്വൈ-വാ+ത്മനി സംസ്ഥിതം .
നാസ്ത-മേതി ന ചോദേതി ജഗഥ്.കിംചിഥ്.കദാചന .. 18

യഥാ+ദ്രവ+ത്വം സലിലം സ്പന്ദനം പവനോ യഥാ .
യഥാ+പ്രകാശ ആഭാസോ+ബ്ര+ഹ്മൈവ+ത്രിജഗത്.തഥാ .. 19

യഥാ പുര.മിവാ+സ്ത്യേ്+ന്തർ.വിദേവ+സ്വപ്ന-സംവിദഃ .
തഥാ ജഗദി-വാഭാതി+സ്വാത്.മൈവ പരമാ+ത്മനി .. 20

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഏവം(ഞ്)ചേ+ത്തഥ്.കഥം ബ്ര+ഹ്മൻഥ്.സുഘന+പ്രത്യയം വദ .
ഇദം(ൻ)ദൃ+ശ്യ-വിഷം(ഞ്)ജാത-മസഥ്.സ്വപ്നാനു.ഭൂതിവത് .. 21

സതി ദൃ+ശ്യേ കില+ദ്രഷ്ടാ സതി+ദ്രഷ്ടരി ദൃ+ശ്യതാ .
ഏക-സ+ത്ത്വേ+ദ്വയോർ-ബ+ന്ധോ
മു+ക്തിരേ-ക+ക്ഷയേ+ദ്വയോഃ .. 22

അ+ത്യന്താ-സംഭവോ യാവദ്.ബു+ദ്ധോ ദൃ+ശ്യ+സ്യന+ക്ഷയഃ .
താവദ്-ദ്രഷ്ടരി ദൃ+ശ്യ+ത്വം(ൻ) നസം-ഭവതി മോ+ക്ഷധീഃ .. 23

ദൃശ്യം(ഞ്) ചേഥ്.സംഭവ+ത്യാദൗ പശ്ചാഥ്.ക്ഷയ.മുപാ.ലഭേത് .
തദ്.ദൃശ്യ+സ്മരണാ-നർഥ-രൂപോ ബ+ന്ധോന ശാ+മ്യതി .. 24

യ+ത്ര+ക്വചന സംസ്ഥ+സ്യ+സ്വാദർശ+സ്യേവ ചിദ്.ഗതേഃ .
പ്രതി-ബിംബോ ലഗ+ത്യേവ സർവ+സ്മൃതി-മയോ+ഹ്യലമ് .. 25

ആദാ-വേവ ഹി നോഥ്.പ+ന്നം(ൻ)-
ദൃ+ശ്യം(ൻ) നാസ്ത്യേവ ചേഥ്.സ്വയമ് .
ദ്രഷ്ടുർ.ദൃ+ശ്യ+സ്വഭാ-വത്വാത്.തഥ്.സംഭ.വതി മു+ക്തതാ .. 26

തസ്മാദ-സംഭവ+ന്മു+ക്തേർ.മമ+പ്രോഥ്.സാര്യ യു+ക്തിഭിഃ .
അ+ത്യ+ന്താ.സംഭവോ യാവഥ്.കഥയാ+ത്മ-വിദാം വര .. 27

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അസദേവ സദാ ഭാതി ജഗഥ്.സർവാ+ത്മകം(യ്)യഥാ .
ശ്രൃ+ണ്വഹം(ങ്)കഥയാ രാമ ദീർഘയാ കഥയാമി തേ .. 28

വ്യവസായ-കഥാ-വാക്യൈ+ര്യാവ+ത്ത+ത്രാനു-വർണിതം .
ന വി+ശ്രാ+മ്യതി തേ താവദ്.ധൃദി പാംസു+ര്യഥാ+ഹ്രദേ .. 29

അ+ത്യ+ന്താ-ഭാവ-മ+സ്യാ+സ്ത്വം(ഞ്) ജഗഥ്.സർഗ+ഭ്രമ+സ്ഥിതേഃ .
ബു+ദ്ധൈക+ധ്യാന-നിഷ്ഠാത്മാ+വ്യവ-ഹാരം(ങ്)കരിഷ്യസി .. 30

ഭാവാ-ഭാവ+ഗ്രഹോഥ്.സർഗ+സ്ഥൂല-സൂ+ക്ഷ്മ-ചലാചലാഃ .
ദൃശസ്ത്വാം(വ്)വേധ-യി+ഷ്യ+ന്തി ന മഹാ+ദ്രി-മിവേ-ഷവഃ .. 31

സ ഏഷോ ഽ+സ്ത്യേക ഏവാ+ത്മാ ന+ദ്വി-തീയാസ്തി ക+ല്പനാ .
ജഗദ+ത്ര യഥോഥ്.പന്നം(ൻ)ത+ത്തേ വ+ക്ഷ്യാമി രാഘവ .. 32

ത+സ്മാ-ദിമാനി സകലാനി വിജൃംഭി.താനി
സോ ഽ പീദ.മങ്ഗ സകലാ.സകലം മഹാ+ത്മാ .
രൂപാവ.ലോകന.മനോ.മനന+പ്രകാരാ
കാരാ+സ്പദം സ്വയ-മുദേതി വിലീ-യതേ ച .. 33

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീ വാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ പരമാർഥ-വർണനം(ൻ)
നാമൈ-കാദശഃ(സ്) സർഗഃ .. 11 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.9.2023